

službu po více než 6 týdnů, v kterémžto mezidobí nebyl ještě podroben léčebné péči (910).

101. Ak bola zamestnancovi zaručená nepreložitelnosť z určitého miesta, zamestnávateľ nie je oprávnený okamžite ho prepustiť z dôvodu, že odeprel konať službu v inom mieste (774).

102. Ak bola v mieste, pre ktoré bola zamestnancovi zaručená nepreložitelnosť, zrušená filiálka zamestnávateľa a zamestnanec odopre službu v inom mieste, môže zamestnávateľ zrušiť služebný pomer riadnou výpoveďou bez ohľadu na to, že zamestnanec má definitívu (774).

103. Není dôvodom k okamžitému propuštění hudebníka (pianisty), opozdil-li se dvakráte o několik málo minut při koncertu v kavárně (773).

104. Keď bola daná zamestnancovi výpoveď a behom výpovednej lehoty zamestnanec zavdal príčinu k okamžitému prepusteniu, zamestnávateľ je oprávnený prepustiť ho pred uplynutím výpovednej lehoty (735).

105. Kdo byl propuštěn ze služby, jest povinen vykliditi služební byt, a to, i kdyby, jak má za to, propuštění nebylo důvodné (865).

g) Nároky z předčasného zrušení pracovního poměru.

106. Ustanovení § 1162 d) obč. zák. se vztahuje na nároky pro předčasné propuštění bez dodržení výpovědní lhůty a bez důležitého důvodu podle § 1162 b) obč. zák., nikoliv i na případy, kde byl služební poměr zrušen výpovědí. Pro nároky zaměstnance na zaplacení služebních požitků opřené o tvrzení, že daná výpověď nebyla platná a že služební poměr nebyl jí zrušen, platí podle § 1486, čís. 5 obč. zák., tříletá lhůta promlčecí (565).

107. Pod šestiměsíční propadnou lhůtu § 1162 d) obč. zák. (§ 33 zákona ze dne 13. ledna 1914, čís. 9 ř. zák.) nespadáje nedoplatky služebních požitků z doby trvání služebního poměru (643).

108. Poskytování úplaty podle § 1154 b) obč.

zák. nelze považovati za prodloužení služebního poměru, jehož skončením počíná propadná lhůta podle § 1162 d) obč. zák. (642).

109. Lehota § 23 zák. č. 244/1922 Sb. z. a n. počíná skončením služebního poměru a neprodává se vyjednáváním stran až do doby, keď zamestnávateľ zamestnanca s jeho nárokami definitívne odmietol (632).

110. Zachovanie nárokov pre predčasné vystúpenie alebo prepustenie zo služieb predpokláda, že vo spore, zahájenom v lehote § 23 zák. č. 244/1922 Sb. z. a n., bolo riadne pokračované. Jestliže spor spočíval (§§ 446, 476 Osp.), uplynutím troch rokov (posl. odst. cit. par.) nárok prepadol (701).

111. Na beh lehoty podľa § 23 zák. č. 244/1922 Sb. z. a n. je bez vlivu, že žalobník uplatňoval svoj nárok v lehote pred nepríslušným úradom (725).

112. Ustanovenie § 44 zák. čl. XLV : 1907 o lehote k uplatneniu nárokov zo zrušenia služebného poměru bolo zrušené ustanovením § 44 zák. č. 131/1931 Sb. z. a n. a platí preto aj dotyčne hospodárskej čel'adi všeobecne ustanovenie § 23 zák. č. 244/1922 Sb. z. a n. (961).

113. Za trvania služebného poměru sa zamestnanec platne vzdať nároku na zákonné odškodnenie pri predčasnom prepustení bez dôležitej príčiny (§§ 21 a 25 zák. č. 244/1922 Sb. z. a n. (681).

114. Předčasné rozvázání služebního poměru zaměstnance rovná se předčasnému propuštění a je pro náhradní nároky zaměstnance lhostejno, zda a kdy si najíti mohl nebo našel jiné zaměstnání (864).

115. Vdova po zamestnancovi nemá práva domáhať sa náhrady, ktorá by bola prislúchala jej manželovi na tom základe, že jeho služebný pomer bol bezprávne zrušený, keď on za svojho života zrušenie služebného poměru nenapadol (960).

(Dokončení.)

Z rozhodnutí ve věcech pracovních.

Služební smlouva

§ 1157. 1142.

Kdo ručí zaměstnanci, jenž z příkazu zaměstnavatelova vypomáhal při práci třetí osobě, za škodu, již utrpěl při této práci. Rozh. nej. soudu 27. dubna 1935, Rv I 933/33, Váž. obč. 14.336.

Ručení žalovaného za následky úrazu, jímž nezletilá žalobkyně byla postižena, bylo by lze opřít jen o jeho zavinění (§§ 1295, 1296 obč. zák.). V té příčině uvedla žalující, že žalovaný F. jí přikázal, aby vypomáhala u Michala Sch-a při mláčení, čímž prý za služby konané Sch-ovi převzal odpovědnost a že Sch. přímo zavinil úraz, poněvadž přikázal žalobkyni nebezpečnou práci na horním patře stodoly, nedostatečně pokrytém krajinami (§ 1157 obč. zák.); dále poukazuje žalobkyně k tomu, že byla tehdy 17letá a podobnou práci ještě nikdy nekonala a že žalovaný F. věděl, kde a jak žalobkyně jest zaměstnána. Odvolací soud spatřuje zavinění žalovaného v tom, že strpěl, že nezletilá žalobkyně bylo Sch-em použito k nebezpečné práci, kterou doznal a praví, že jeho odpovědnost netkví jedině a hlavně v zanedbání zákonných povinností (§ 1157 obč. zák.), nýbrž i ve všeobecných ustanoveních občanského zákona o náhradě škody, poněvadž žalovaný zanedbal nutnou pílí a pozornost, trpěl-li a nebránil-li to, aby poškozená setrvala na nebez-

pečném místě. Jest tu rozeznávati otázku ručení jeho případně zavinění Michala Sch-a. Odpověď na otázku druhou je snadná. Šlo by o ručení za cizí protiprávní čin a poněvadž tu nejsou předpoklady § 1313 a) (protože žalovaný nepoužil Sch-a jako svého pomocníka ke splnění nějaké své smluvní povinnosti), ani § 1315 obč. zák. (protože žalovaný nepoužil k opatření svých záležitostí v osobě Sch-a jako svého zaměstnance nezdatného pomocníka, jenž způsobil škodu žalující straně), není žalovaný odpovědný za jednání Sch-a-ovo, i kdyby tento se byl dopustil protiprávního činu (§ 1313 obč. zák.). Porušení povinností uložených službodárci § 1157 obč. zák. tu není, neboť nešlo o práci v místnostech žalovaného, nýbrž v podniku cizím, ohledně něhož žalovaný žádné odpovědnosti neměl. Zbývá tedy pouze řešiti otázku, zda již v tom, že žalovaný přikázal žalobkyni, aby vypomáhala Sch-ovi při mláčení a pak se o to nestaral, jak byla zaměstnána, a nebránil tomu, že jí byla přikázána práce nebezpečná, lze shledati zavinění. V tom, že žalovaný nezletilé R. obecně přikázal, aby vypomáhala Sch-ovi při pracích, spojených s mláčením, jistě zavinění shledati nelze, neboť z tohoto příkazu nehrázilo žalobkyni žádné nebezpečí. Odpovědnost za to, jak v hospodářství Sch-ově byla zaměstnána, nestihá však žalovaného F-a, nýbrž pouze Sch-a, jenž práci jí přikázal.

§ 1158.

1143.

Zrušil-li zaměstnavatel bez důvodu a předčasně služební smlouvu se zaměstnancem, nelze v tom, že tento nato konal v podniku na základě nové smlouvy se zaměstnavatelem po krátkou, předem stanovenou dobu prozatím práci odlišného druhu, spatřovati jeho souhlas se zrušením předchozí smlouvy služební. Rozh. nej. soudu z 9. V. 1935, Rv I 2634/33, Váž. obč. 14364.

Žalobce odvozuje svůj zažalovaný nárok z toho, že ho žalovaná, dne 31. března 1932 předčasně bez důležitého důvodu propustila, ačkoliv se úmluvou ze dne 29. července 1931 zavázala, že žalobce do konce roku 1932 nepropustí, a domáhá se tedy na žalované firmě náhrady podle § 29 zákona ze dne 16. ledna 1910 čís. 20 ř. z. Společník žalované firmy N. dne 31. března 1932 všem úředníkům žalované firmy za vykonanou práci poděkoval a prohlásil, že počínajíc dnem 1. dubna 1932 nemá nikdo v továrně co dělati. Tím zrušila žalovaná služební poměr se svými úředníky, tudíž i se žalobcem. Když pak žalovaná dopisem ze dne 1. dubna 1932 vyzooměla žalobce, že ho prozatímně do 5. dubna 1932 přijímá jako truhlářského mistra za odměnu, která bude v procentuelním poměru k dosavadnímu služnému žalobcovu, že dnem 5. dubna 1932 se tato smlouva automaticky bez výpovědi ruší, a když žalobce na základě tohoto dopisu práci skutečně konal, lhotejně, zda proto, že chtěl žalované vyjítí vstříc, nebo proto, aby si něco přivydělal, nedošlo tím k obnovení původního služebního poměru, skončeného dne 31. března 1932, ani k jeho změně, ježto žalovaná neprohlásila, že touto novou smlouvou má se původní služební poměr obnoviti nebo modifikovati; nelze ani usuzovati na takový úmysl stran, neboť žalobce byl před 31. březnem 1932 zaměstnán u žalované jako úředník a na dobu od 1. dubna do 5. dubna 1932 byl přijat jen prozatímně jako truhlářský mistr, a šlo tedy o poměr jiného druhu a jen na docela krátkou dobu. Není tudíž správný závěr, že v prozatímním konání práce truhlářského mistra žalobcem v době od 1. dubna do 5. dubna 1932 dlužno spatřovati souhlas žalobcův se zrušením předchozí smlouvy služební a že žalobce pozbyl žalované nároku, který opírá o nedodržení původní služební smlouvy žalovanou. Neboť z toho, že žalobce konal po zrušení svého služebního poměru úřednického v podniku žalované shora uvedenou prozatímní práci jako truhlářský mistr po dobu 5 dnů, nelze ještě usuzovati, že tím dal nepochybným způsobem mlčky (§ 863 obč. zák.) najevo, že se vzdává svého služebního nároku z původní služební smlouvy, která podle jeho tvrzení byla až do konce roku 1932 nevyhovitelná a byla žalovanou bezdůvodně a předčasně zrušena. Okolnost, že žalobce nevyhověl vyzvání žalované ze dne 6. dubna 1932, ani pozdějšímu vyzvání, aby přišel k žalované firmě do práce, jest pro spor bezvýznamnou. Povinnost žalobcova ke konání prozatímní práce skončila automaticky dnem 15. dubna 1932. Nutno proto v uvedených vyzváních žalované spatřovati pouze nabídku k uzavření, nové služební smlouvy, kterou ovšem žalobce nebyl povinen přijmouti.

§ 1163.

1144.

I. Nárok na vydání služebního vysvědčení podle § 1163 obč. zák. předpokládá služební smlouvu. II. Ani z ustanovení §§ 1 a 5 zákona ze dne 19. srpna 1935, čís. 203 Sb. z. a n., a § 1 (3) vládního nařízení ze dne 14. května 1926, čís. 71 Sb. z. a n., nelze odvoditi soukromé právo na vydání vysvědčení, nešlo-li o poměr (smlouvu)

služební. Rozh. nej. soudu z 18. IV. 1935, Rv I 2561/33, Váž. obč. 14.323.

Ad I. Dovolatel sám připouští, že nebyl zaměstnancem žalovaného, trvá však na tom, že bylo obdobně použiti ustanovení § 1163 obč. zák., ježto prý byl činným ve zprostředkovatelské živnosti žalovaného a k osamostatnění v živnosti tohoto druhu potřebuje vysvědčení o nabyté odborné způsobilosti podle § 1 zák. čís. 203/25 Sb. z. a n. a třetího odstavce § 1 vládního nařízení čís. 71/26 Sb. z. a n. Nemůže býti pochybnost, že ustanovení § 1163 obč. zák. týká se jen služebních poměrů a musí býti omezeno jen na takové poměry. To vyplývá jednak z doslovu zákonné normy, jednak z jejího účelu opatřiti zaměstnanci průkaz, jakého druhu a jaké povahy byla skutečná jeho činnost v zaměstnavatelově podniku (Sb. n. s. 11627*). Materiálie k III. dílíci novele (zpráva komise pro justiční věci) zdůrazňují (str. 357), že bylo účelem tohoto předpisu stanovit v občanském zákoníku všeobecně platnou normu o právu zaměstnaného na vysvědčení, které bylo dosud vysloveno jen v zákonech zvláštních (§ 81 živn. ř., § 39 zák. o obch. pomocnících). Z toho, že zákon stanovil výhradně povinnost zaměstnavatelovu vydati vysvědčení zaměstnancům, plyne zřetelně, že ji chtěl omeziti jen případy služebních smluv a že v jiných případech nemínil propůjčiti smluvním stranám takové oprávnění, pokud se týká uložiti tomuto oprávnění odpovídající povinnost. V souzené věci mezi spornými stranami o služební poměr nešlo. Příklad, o který jde, lze tedy spolehlivě rozhodnouti podle doslovu a přirozeného smyslu zákona (§ 7 obč. zák.) a netřeba hleděti k podobným případům, ježto pozitivní normy nezavdávají podnětu k pochybnostem.

Ad II. Neprávem vyvozuje dovolatel důvodnost žalobního nároku z ustanovení §§ 1, 5 zák. čís. 203/25 a § 1 (3) vládního nařízení čís. 71/26 Sb. z. a n., ježto tyto normy upravují jen způsob, jakým má uchazeč o udělení koncese k provozu živnosti zprostředkovatelské prokázati úřadům svoji odbornou způsobilost a předpisují, že odbornou způsobilost jest prokázati vysvědčením o nejméně pětiletém zaměstnání v podniku blíže vyznačeném. Z toho nelze odvozovati soukromé právo na vydání vysvědčení vůči jiné osobě než zaměstnavateli, jimž žalovaný nebyl.

Obchodní pomocníci

§§ 1, 2.

1145.

Příručí v tabáční trafice jest obchodním pomocníkem. Rozh. nej. soudu z 12. IX. 1935, Rv II 429/35.

§ 16.

1146.

Vánoční remunerace, jež vyplatila obec svým zaměstnancům (obchodním pomocníkům) síce po dva roky, ale vzhledem k žádost a na základě zvláštního usnesení obecního zastupitelstva, nestaly se trvalým požitkovým opatřením v obecním podniku a nemohli zaměstnanci počítati s výplatou remunerace jako částí služebního platu. (Rozh. nej.

*) Váž. obč. 11.627 (rozh. z 29. IV. 1932, Rv II 787/31, v »Prac. právu« č. 467): Vysvědčením (§ 1163 obč. zák., § 39 zák. o obch. pom.) o druhu služby nepřiznává se ani hodnost, ani titul, nýbrž jeho účelem jest, aby z něho bylo lze seznati, jakého druhu a jaké povahy byla skutečná zaměstnavatelově činnost v zaměstnavatelově podniku. Vysvědčení o činnosti zaměstnancově se řídí pracemi skutečně již konanými.

soudu z 11. IV. 1935, Rv I 2210/33, Váž. obč. 14.302.

Odvolací soud vyhověl žalobě o zaplacení remunerace za rok 1932, vycházející z názoru, že již výplatou vánoční remunerace v letech 1930 a 1931 vzešel žalobci právní nárok, na další výplatu této remunerace i pro dobu příští jako část jeho služebního platu. Již v rozhodnutí čís. 10661*) Sb. n. s., jehož se žalobce pro sebe dovolával, bylo vyloženo, že otázku, zda šlo o pravidelné vyplácení remunerace, jež by zakládalo zvyklost v podniku zaměstnavatelově a tím i nárok na periodickou remuneraci, jest řešiti podle okolností toho kterého případu (viz též rozh. čís. 8560*) Sb. n. s.). Je především zkoumati, zda se remunerace stala v zaměstnavatelově podniku jaksi stálým zařízením a zda zaměstnanec mohl s ní počítati jako s částí svého služebního platu. Vánoční remunerace byla žalobci vyplacena jen v letech 1930 a 1931, v těchto dvou letech bylo o poskytnutí vánoční remunerace zaměstnanci žádáno a byly jim remunerace tehdy povoleny městskou radou a schváleny městským zastupitelstvem. Zaměstnavatelkou byla obec, projev vůle obce jako veřejnoprávní korporace může se státi jen způsobem stanoveným v obecním zřízení a vyplácením vánočních remunerací se zatěžuje obecní rozpočet. Povolení výplaty remunerace v oněch dvou letech bylo závislé na usnesení městského zastupitelstva. V souzeném případě nemůže býti řeč o tom, že vánoční remunerace, které žalovaná obec svým zaměstnancům vyplátila sice po dva roky, ale vždy teprve na jejich žádost a po každé na základě zvláštního usnesení obecního zastupitelstva, se staly trvalým opatřením požitkovým v obecním podniku a že žalobce mohl i pro příště počítati s výplatou remunerace jako se stálou částí svého služebního platu. Podle okolností tohoto případu jest míti za to, že vánoční remunerace žalobci vyplácená, v letech 1930 a 1931 byla jen mimořádnou odměnou, povolenou na zvláštní žádost, závislou na usnesení zastupitelstva obce a omezenou na ten který rok. Žalobce neměl proto příčiny se domnívati, že mu žalovaná obec vyplácením vánoční remunerace po dva roky zvýšila o ni ujednaný služební plat.

Domovníci

1147.

I. Domovnícká smlouva je smlouvou služební a nemůže býti — pokud běží o domovnícký byt — nikdy ani zčásti též smlouvou nájemní.

II. Právní poměr v příčině domovníckého bytu nelze zrušiti příkazem podle § 567 c. ř. s., i kdyby byl domovnícký poměr ujednan na určitou dobu. Rozh. nejv. soudu z 25. IV. 1935, Rv I 684/35, Váž. obč. 14.332.

Že smlouva domovnícká je smlouva služební, je vyjádřeno v samotném zákoně v § 1 zák. ze dne 30. ledna 1920, čís. 82 Sb. z. a n., v němž

*) Váž. obč. 8560 (rozh. z 15. XII. 1928, R I 843/28, v »Pracovním právu«, str. 29): Nárok na remuneraci může zaměstnanci vzniknouti i zvyklostí v zaměstnavatelově podniku.

Váž. obč. 10.661 (rozh. z 31. III. 1931, Rv I 567/30, v »Pracovním právu« č. 225): Nárok na periodickou remuneraci může se opíratí buď o smluvní ujednání stran neb o obchodní zvyklosti v místě, kde jest zaměstnavatelův závod, anebo může býti podle okolností založen i tím, že zaměstnavatel vyplácí ve svém podniku remunerace po delší dobu pravidelně, třebaš dobrovolně a ne vždy ve stejné výši. Pravidelné poskytování remunerací jest spatřovati po případech v tom, že byly v podniku zaměstnavatele vypláceny po tři léta.

se mluví o pracovním poměru domovníckém a podle něhož má domovník nárok na bezplatný byt (§ 8). Nemůže tudíž smlouva domovnícká — pokud běží o domovnícký byt podle § 8 — nikdy ani zčásti býti též smlouvou nájemní. Nelze proto zrušiti právní poměr v příčině užívání domovníckého bytu příkazem podle § 567 c. ř. s., i kdyby byl domovnícký poměr ujednan na určitou dobu.

Pracovní soudy

1148.

Byl-li zaměstnanec přiveden ke zpětvzetí žaloby a ke vzdání se žalobního nároku slibem žalovaného zaměstnavatele, že ho přijme opět do práce a učinil-li žalovaný zaměstnavatel slib ten s úmyslem nikdy jej nespínti, jen aby vymohl na zaměstnanci zpětvzetí žaloby a vzdání se žalobního nároku, pobude vzdání se žalobního nároku zaměstnancem, přivoděné lstí žalovaného zaměstnavatele, pro zaměstnance závaznosti. Rozh. nejv. soudu v Brně z 11. X. 1934, Rv II 590/33, Váž. obč. 13.830.

Exekuce proti nezaměstnaným

§ 1.

1149.

§ 1 zákona zo dňa 22. februára 1934, čís. 34 Sb. z. a n., o dočasných opatreniach v exekučnom a konkurznom pokračovaní proti nezaměstnaným platí i pre útraty sporu a exekúcie ako príslušenstvo vymáhanej pohľadávky, či už vznikly pred 23. februárom 1934, alebo po ňom, ak platí pre hlavnú pohľadávku samu. Rozh. nejv. soudu z 22. V. 1935, R II 227/35; Váž. obč. 14.391.

§ 1.

1150.

Výhod zákona čís. 34/1934 Sb. z. a n. nie je účastný nezamestnaný, ktorý na seba previedol pozemky v dražbu dané len preto, aby oddialil uspokojenie pohľadávky vymáhajúceho veriteľa. Rozh. nejv. soudu z 22. V. 1935, R I 424/35, Váž. obč. 14.388.

§ 2.

1151.

»Pojistnými prémie« podle § 2 (1) b) zákona čís. 34/34 Sb. z. a n. rozumějí se jen dávky vybrané a placené podle pojišťovací smlouvy, nikoli však pojistné ukládané a placené podle zákonů o sociálním pojištění. Rozh. nejv. soudu z 16. II. 1935, R II. 28/35, Váž. obč. 14.183.

1152.

U osob, menovaných v § 4 zák. č. 34/1934 Sb. z. a n., nestačí preukázat, že sú bez zamestnania, ale rozhodná je aj okolnosť, aké majú príjmy. Rozh. nejv. soudu z 28. V. 1935, R IV 177/35, Úr. sb. č. 2111.

1153.

Kdo již déle než tři léta před účinností zákona čís. 34/34 Sb. z. a n. neprovozuje živnost, anebo kdo složil koncesi ve prospěch jiného, nemůže se dovolávatí zákona čís. 34/34 Sb. z. a n. Rozh. nejv. soudu z 19. I. 1935, R I 1682/34, Váž. obč. 14.110.

Z rozhodnutí ve věcech sociálně pojišťovacích.

Sociální pojištění

§ 2. 1154.

Pro otázku, zda mezi otcem a synem je pojistný poměr podle § 2, odst. 1. zák. č. 184/28 Sb. z. a n., z důvodu poměru učňovského, je bez právního významu, zda a pokud sporný poměr vyhovuje předpisům práva živn. o poměru učňovském. Nál. nejv. spr. soudu z 9. III. 1935, č. 11.372/35, Boh. A 11.785.

§ 2. 1155.

Okolnost, že zaměstnankyně (posluhovačka) je manželkou pojištěného zaměstnance, nevylučuje ji z povinnosti pojištění. Nál. nejv. spr. soudu z 28. V. 1935, č. 15.818/35, Boh. A 11.947.

Ve stížnosti opakuje pak st-lka svůj právní názor, že R-ová v zaměstnání u ní nepodléhala pojištění, poněvadž jako manželka člena pojišťovny byla již z tohoto titulu pojištěna. Nss. jí však nemohl dát za pravdu. Podle § 2 zák. č. 221/1924 Sb. z. a n. podléhají pojištění osoby, které na základě smlouveného poměru pracovního atd. vykonávají práce nebo služby a nevykonávají jich jako vedlejší zaměstnání nebo příležitostně. Je tedy zásadním kritériem pro existenci pojistné povinnosti vykonávání prací neb služeb takto kvalifikovaných. V §§ 5 a 6 jsou pak uvedeny osoby z pojištění vyňaté, mezi nimi však příslušník rodiny pojištěnce uveden není. Práv-li pak § 96, že za příslušníky rodiny, na jejichž ošetření v nemoci má podle § 95 pojištěnec nárok, se pokládají osoby, dále uvedené, které žijí ve společné domácnosti s pojištěncem. Jsou převážně odkázány výživou na jeho mzdu a nemají nároku na pojistnou dávku z vlastního pojištění, jest zřejmo, že zákonodárce sám předpokládá, že příslušník rodiny může být sám podroben pojistné povinnosti, jsou-li totiž u něho splněny předpoklady cit. § 2. Ježto, jak uvedeno, není pozitivního ustanovení, které by příslušníka rodiny pojištěncovy, kdyby u něho byly splněny předpoklady § 2, z povinného pojištění vylučovalo a zákon sám předpokládá, že i příslušník rodiny pojištěncovy může samostatně mít nárok na pojistnou dávku z vlastního pojištění, slušelo shora uvedenou námitku zamítnouti.

§§ 3, 5. 1156.

Pojistná povinnost domáckého dělníka podle zák. č. 184/1928 Sb.; zaměstnání vedlejší, zaměstnání příležitostné? Nález nejv. správ. soudu z 2. III. 1935, č. 11.367/35, Boh. A 11.771. Prejudikatura: srov. Boh. A 3834/24, 3599/24, 8842/30, 9791/32.*)

Na sporu jest otázka, zdali Marie K. ve svém zaměstnání pro st-le podléhala pojištění podle

*) Boh. A 3834 (nál. z 30. VI. 1924, č. 1035): Výrazem »pravidelně« v § 1, odst. 2. nemoc. zák. ve znění novely z 15. května 1919, č. 268 Sb., nerozumí se pouze opakování práce v určitých stejných obdobích časových, nýbrž označuje se jím práce, která jest tím pravidelným zaměstnáním, jež právě činí zaměstnance příslušníkem kategorie domáckých dělníků ve smyslu § 1, odst. 2. cit. zák., na rozdíl od kategorie dělníků, o které jedná odst. 1. téhož paragrafu.

Boh. A 3599 (nál. z 10. V. 1924, č. 8345): I. Kdy lze domáckého dělníka pokládati za zaměstnaného pravidelně, nikoliv jen příležitostně? — II. Výše výdělku sama o sobě nemá rozhodného významu pro otázku, zda určitý dělník jest zaměstnan pravidelně nebo toliko příležitostně.

§ 3 zák. čís. 221/24 Sb. ve znění zák. č. 184/28 Sb. Žal. úřad zodpověděl tuto otázku kladně, vysloviv, že jmenovanou nutno pokládati za domáckou dělnici z povolání ve smyslu § 3 a že její zaměstnání nelze považovati za ojedinelé a nahodilé, čímž zřejmě chtěl naznačiti, že nešlo o práce pouze příležitostně vykonávané. Stížnost naproti tomu hájí stanovisko, že výraz »z povolání« znamená, že hospodářské a sociální postavení dotčené osoby je převážně závislé na domácké práci a že tam, kde jest pouze zaměstnáním vedlejším, poněvadž osoba ona má jiné zaměstnání hlavní, není tu pojištění povinnosti. Proto prý také K-ová pojištění nepodléhá, neboť její hlavní zaměstnání spočívá prý ve vedení domácnosti pro četnou rodinu a hlavní zdroj pro své živobytí čerpá z pense svého manžela, takže její domácká práce jest toliko jejím vedlejším zaměstnáním. V dalším pak stížnost snaží se dovoditi, že jde o práce příležitostné, takže i s tohoto hlediska nelze pojistnou povinnost vzhledem k ustanovení cit. § 3 uznati.

Stížnosti nebylo lze dáti za pravdu.

Otázkou, jaký význam nutno přikládati výrazu »z povolání« v § 3 zák. č. 221/24 Sb. — který má stejné znění jako § 3 zák. č. 184/28 Sb. — zabýval se nss. v nálezu Boh. A 9791/32*) a vyslovil právní názor, že z pojištění podle cit. § 3 nelze vyjmáti práci domáckou z důvodu, že je zaměstnáním vedlejším, a odůvodnil jež takto: (v dalším citují se důvody, které srovnej s č. 406 této sbírky).

Na názoru tomto setrvává nss. i zde a je právě citov. důvody vyvrácena námitka stížnosti, uplatňující, že K-ová nepodléhá povinnému pojištění proto, že domácká práce jí konaná je vzhledem k jejímu hlavnímu zaměstnání toliko zaměstnáním vedlejším, poněvadž, jak uvedeno, zákon tohoto vylučujícího důvodu vůbec nezná.

Zbývá tudíž jen ještě zkoumati, zdali zaměstnání K-ové nelze snad kvalifikovati jako příležitostné, jak za to má stížnost.

Nss. vyslovil již častěji (srov. na př. Boh. A 8842/30*) a nálezy v něm citované), že o zaměstnání příležitostném podle cit. zákona — jež třeba přesně lišiti od zaměstnání vedlejšího — lze mluvit jen tenkrát, je-li dotčená činnost podle obsahu smluvního závazku zjevem nahodilým, ojedinelým, krátce trvajícím, takže pro tuto nahodilost a krátkodobost netvoří žádný zdroj příjmů osoby pracující. Otázkou, zda jest tu práce příležitostná, třeba řešiti z povahy toho kterého pracovního poměru, nikoli jen ze životního postavení zaměstnancova, a je vždy přihlížeti v první řadě k tomu, jde-li o pracovní poměr rázu trvalejšího čili nic.

Pokud stížnost se snaží dovoditi, že výraz »nikoli příležitostně« se rovná výrazu »nikoliv jako vedlejší zaměstnání«, nemá tento názor nejmen-

Boh. A 3328 (nál. z 2. I. 1930, č. 11.154/28, v »Pracovním právu« č. 50): Nemocenské pojistné povinnosti domáckého dělníka není na závadu ani, že nepracuje na základě smlouvy služební, ani že mu v práci vypomáhají členové jeho rodiny.

Boh. A 8842 (nál. z 23. X. 1930, č. 16.234, v »Pracovním právu« č. 186): O pojmu »příležitostného zaměstnání«.

Boh. A 9791 (nál. z 2. IV. 1932, č. 5185/30, v »Pracovním právu« č. 406): Z pojištění podle § 3 zák. č. 221/24 nelze vyjmáti práci domáckou z důvodu, že je zaměstnáním vedlejším.

šního podkladu ve znění zákona, neboť tento naopak pojmy ty rozlišuje a nelze je proto směřovati nebo sobě na roveň stavěti.

Pensijní pojištění

§ 1. 1157.

Trvalost zaměstnání není podmínkou pojistné povinnosti podle zák. č. 26/1929. Nál. nejv. spr. soudu z 16. III. 1935, č. 13.424/35, Boh. A 11796.*)

§ 1. 1158.

Osoba, zaměstnaná prohlášením a zkoumáním hedvábné příze, zda je dělnicemi správně vyčištěna a roztríděna, koná duševní práce ve smyslu pens. zákonů. Nál. nejv. spr. soudu z 15. I. 1935, č. 7759/33, Boh. A 11666; prejudikatura: srov. Boh. A 3418/24, 3827/24.**)

Podle § 1, odst. 2., lit. a) zák. č. 89/20 Sb. jsou pojištěním povinni zaměstnanci, kteří vykonávají převážně duševní práce.

Žal. úřad vyslovil v nař. rozhodnutí, že práce E. H. konané nutno kvalifikovati jako převážně duševní práce, neboť jest k nim zapotřebí určité znalosti příze, získané delším zaměstnáním jako třídička, a že podstatou a účelem oné činnosti jest kontrolování prací ostatních dělnic a tvoření úsudku, je-li jejich práce řádně podle předpisů provedena.

Stížnost nevznášá proti tomuto skutkovému základu, z něhož žal. úřad vycházel, námitek a netvrdí zejména, že E. H. vůbec samostatně práci ostatních dělnic nekontrolovala, nýbrž že byla jen pomocným orgánem mistra a že jen tento tuto kontrolu prováděl, nýbrž spokojuje se poukazem na to, že znalostí k této činnosti potřebných lze velice snadno nabýti a že ke kontrole není zapotřebí žádných duševních činností a že jde o činnost manuální.

Nss. nemohl však shledati, že by námítka stížnosti mohly otrásti závěrem žal. úřadu. Nss. trvá i v tomto případě na názoru, jenž došel již opětovně výrazu v judikatuře (srov. Boh. A 3418/24, 3827/24), že tam, kde tvoření úsudků o vlastnostech a vadách zboží se může dít jen na základě znalostí, jichž si osoba prohlížející musila napřed získati, kde tedy nejde o závady, jež musí býti každému patrné, jest nutno činnost osoby zboží prohlížející považovati za duševní.

§ 1. 1159.

Pojistná povinnost kancelářských zaměstnanců podle § 1, odst. 1, bodu 2. zák. č. 26/1929 Sb. Nál. nejv. spr. soudu z 19. I. 1935, č. 18.028/32, Boh. A 11681.

Zákon podrobuje v § 1, odst. 1, č. 2 pojistné povinnosti — za splnění ostatních podmínek

*) Boh. A 10353 (nál. z 17. II. 1933, č. 20.137/30, v »Prac. právu« č. 660): Trvalost zaměstnání není podmínkou pojistné povinnosti pensijní podle zákona o pensijním pojištění soukromých zaměstnanců ve vyšších službách č. 26/29.

**) Boh. A 3418 (nál. z 31. III. 1924, č. 8315/23): Činnost zaměstnance v textilní továrně, který zboží v tkalcovně vyrobené za účelem zjištění vad prohlíží, menší vady sám opravuje, větší vady nadmistroví hlásí, je činností převážně duševní a podléhá zaměstnanec takový pensijnímu pojištění podle zák. č. 89/1920.

Boh. A 3827 (nál. z 28. VI. 1924, č. 5153): Činnost zaměstnance ve sklárně, který polotovary vyrobené za účelem zjištění vad prohlíží a vadné kusy od bezvadných třídí, je činností převážně duševní a podléhá zaměstnanec takový pensijnímu pojištění.

v úvodní větě § 1 uvedených — zásadně všechny kancelářské zaměstnance a vyjímá z toho toliko osoby, které jsou zaměstnány pracemi rázu zcela podřízeného, jež příkladmo uvádí. Takovými podřízenými pracemi nejsou práce písemné, záležející v tom, že zaměstnanec zapisuje určitá data do knih, roztrídí tato data podle určitých zásad a sestavuje součty. Kancelářskými zaměstnanci nutno rozuměti zaměstnance konající práce, které se zpravidla konají v kancelářích. Zdali se tyto práce v kanceláři konají v konkrétním případě, nemá vlivu na jejich právní povahu (srov. Boh. A 526).*)

§ 1. 1160.

Důlní podléhá pensijnímu pojištění podle § 1 (1), čís. 6, písm. a) zákona č. 26/29 Sb. z. a n. Rozh. nejv. soudu z 15. II. 1935, Rv. I. 1631/34, Váž. obč. 14.176.

Podle § 1 (1), čís. 6 a) zák. 26/29 Sb. z. a n., který tu jediné přichází v úvahu, podléhá pensijnímu pojištění ten, kdo jest převážně a nejenom přechodně zaměstnán příkazáním prací dělníkům aneb odborným dozorem nad nimi, aniž by se sám zúčastnil prací, pokud to nevyžaduje jeho činnost příkazovací nebo dozorcí, jako dilo-vedoucí, stavbyvedoucí, políři, mistři, důlní atd. Podle zjištění nižších soudů měl žalobce celý bezprostřední dozor nad důlním podnikem, technický byl mu nadřizen jen důlní správce H., který však velmi zřídka na důl přicházel a jen málokdy do dolu sjel, takže měl žalobce přímý, stálý a bezprostřední dozor nad důlním podnikem a zejména nad dělníky v něm pracujícími, příkazoval jim práce, vyplácel jim mzdy, byl činným při jejich přijetí a propuštění atd. Všechny tyto úkony patří k činnosti důlního a nižší soudy též zjistily, že žalobce byl jako takový ustanoven a všeobecně označován. Opodstatněn je tedy závěr, že žalobcova činnost v podstatě záležela v tom, že přímo dozíral na jiné pracující osoby a že usiloval o to, aby práce jim svěřené vykonávaly tak, jak se podle poměrů konati měly, a že tudíž byl dozorcím orgánem po rozumu citovaného zákonného ustanovení, podléhajícím povinnému pensijnímu pojištění. Právem poukazuje odvolací soud i k tomu, že mu nemůže býti na újmu, že vykonával i manuální práce, zejména připravoval důlní dříví, když tyto práce byly jen vedlejší a žalobce především a převážně byl činným jako dozorcí orgán.

§ 2. 1161.

Pobírání invalidního důchodu podle zákona o požitcích válečných poškozců, č. 142/1920 Sb. z. a n., nevyjímá z pensijního pojištění podle § 2, bodu 7 vl. nař. č. 16/1923 Sb. z. a n. Nál. nejv. spr. soudu z 3. I. 1935, č. 23.432/34, Boh. A 11.636.

§ 5. 1162.

Zaměstnavatelem rozumí se v sociálním zákonodárství ten, na čí účet a vrub se vykonávají práce a služby zaměstnancem a jehož postihuje hospodářský výsledek těchto služeb. Rozh. nejv. soudu z 15. II. 1935, Rv I 1631/34, Váž. obč. 14.176.

*) Boh. A 526 (nál. z 23. IX. 1920, č. 8158): Zřízence pivovaru, který vedle dozoru při výstavu piva vede hlavně záznamy o odebraných a vrácených nádobách, jež jsou podkladem pro nárok pivovaru proti odběratelům, vykonává činnost převážně duševní.

»Zaměstnavatelem« rozumí se v zákonodárství sociálním osoba, na jejíž účet a vrub se vykonávají práce a služby jejími zaměstnanci a kterou postihuje, ať již k jejímu prospěchu nebo škodě, hospodářský výsledek těchto služeb. Nezáleží na tom, kdo zaměstnanec jmenoval, ani kdo mu zajistil služební příjmy s místem spojené a uložil povinnost konati služby, nýbrž jedině na tom, kdo nese riziko zaměstnancovy služby a práce a v čí hospodářství se objevuje výsledek zaměstnancovy činnosti. Tyto okolnosti dlužno zjistiti v každém jednotlivém případě.

§ 5. 1163.

Uznal-li pensijní ústav pravoplatně zaměstnance za povinného pojištěním, váže toto rozhodnutí vydané správním činitelem v jeho působnosti i soudy. Rozh. nejv. soudu z 8. II. 1935, Rv II 1108/34, Váž. obč. 14.160, Sb. min. sprav. č. 111.

Pokud vytýká dovolatelka, že odvolací soud vzal za prokázáno, že žalobkyně podléhá pensijnímu pojištění, jak bylo pravoplatným výměrem všeobecného pensijního ústavu uznáno, a pokud dále doličuje, že pracovní soudy, jakož i ostatní řádné soudy nejsou vázány tímto výměrem, kterým podle § 159 zák. č. 26/29 Sb. z. a n. vázány jsou jen pojišťovací soudy, neshledává dovolací soud výtka tuto opodstatněnou. Jde tu o řešení otázky předurčující, a to otázky práva veřejného, o které rozhodují úřady správní. Uznal-li pak pensijní ústav pravoplatně žalobkyni za zaměstnankyni povinnému pojištění podléhající, váže toto usnesení vydané správním činitelem v jeho působnosti i soudy (viz rozh. č. 5804 a 13.673 Sb. n. s.*). Nebylo proto ani přípustné, aby soud tuto otázku jako pro nárok žalobní předurčující přezkoumával, když byla již příslušnými úřady správními s konečnou platností rozhodnuta.

§ 5. 1164.

I. Soudy jsou vázány pravoplatným rozhodnutím správních úřadů o pojistné povinnosti zaměstnance.

II. Není-li pravoplatného rozhodnutí správního úřadu, jsou soudy oprávněny, aby, rozhodující o nároku soukromoprávním, řešily také předurčující otázku pojistné povinnosti zaměstnance. Rozh. nejv. soudu z 17. X. 1935, Rv II 541/35, Sb. min. sprav. č. 1319.

Jest ovšem správné, že předpisy zákona o pensijním pojištění soukromých zaměstnanců jsou vydány v oboru práva veřejného, neboť toto pojištění tvoří součást státní sociální péče. Samostatné rozhodování o otázce, zda zaměstnanec podléhá tomuto pojištění, přísluší úřadům správním. Soudy jsou však oprávněny, aby, rozhodující o nárocích soukromoprávních, řešily také předurčující otázku veřejnoprávní, aniž by vyčká-

*) Váž. o b. č. 5804 (rozh. z 2. III. 1926, R II 6/26): Soudy jsou závazny pravoplatnými rozhodnutími, jež vydaly správní úřady ve věcech pensijního pojištění v mezích své působnosti.

Váž. o b. č. 13.673 (rozh. z 22. VI. 1934, Rv II 475/32): Uznal-li pensijní ústav, aniž jeho výměry byly napadeny oprávněným prostředkem, zaměstnanec za zaměstnance povinnému pojištění podléhajícího a přiznal-li mu důsledkem toho zaopatřovací důchod podle příslušných zákonů, váže toto rozhodnutí i soudy při řešení otázky, zda na důchod zaměstnanec platí ustanovení § 113, odst. (2) zákona čís. 26/1929 Sb. z. a n. a zda zaměstnavatel není oprávněn si započísti na své smluvní plnění stanovené v pensijním dekretu částku, o kterou byl důchod zaměstnanec podle § 177 zák. čís. 26/1929 Sb. z. a n. zvýšen.

valy rozhodnutí o nich příslušnými úřady správními. Teprve pravoplatným rozhodnutím jsou soudy vázány. V souzené věci rozhodnutí úřadů správních nenabýlo moci práva, právem rozřešil si odvolací soud v důvodech rozsudku otázku, zda žalobkyně podléhala pensijní pojistné povinnosti (srovnej rozhodnutí č. 8643*) Sb. n. s.).

§ 5. 1165.

Nie je prípustná určovací žaloba, domáhajúca sa súdneho výroku, že zamestnávateľ opominul svojho zamestnanca (žalobníka) u Všeobecného pensijního ústavu riadne k poisteniu prihlásiť a že bude preto povinný od doby, keď mu vznikne nárok na dôchodky podľa zákona č. 26/1929 Sb. z. a n., doplácať sumu, o ktorú by bol dostal viac, keby bol býval riadne prihlásený. Rozh. nejv. soudu z 3. IV. 1935, Rv III 375/33, Úr. sb. č. 2038.**)

§ 5. 1166.

I. Promlčení nároku proti zaměstnavateli na náhradu škody, vzniklé tím, že zaměstnanec nepřihlásil k pensijnímu pojištění, počítá se teprve doručením výměru pensijního ústavu o vyměření (o odepření) důchodu.

II. Zaměstnavatel, jenž nepřihlásil zaměstnance k pensijnímu pojištění, jest práv pozůstalým po zaměstnanci náhradou toho, co by byli obdrželi od pensijního ústavu, kdyby se byla přihláška stala podle předpisu.

III. Domáháno-li se náhrady škody pro nepřihlášení k pensijnímu pojištění, nelze přisouditi i náhradu splatnou po vynesení rozsudku prvním soudem. Rozh. nejv. soudu z 26. I. 1935, Rv I 1912/33, Váž. obč. 14.121.

Nejvyšší soud dovodil již v rozhodnutí ve Sb. n. s. 11.136***), že promlčení nároku proti zaměstnavateli na náhradu škody, vzniklé tím, že zaměstnanec nepřihlásil k pensijnímu pojištění, počíná se teprve doručením výměru pensijního ústavu o vyměření, pokud se týče odepření důchodu. Zaměstnavatel, jenž nepřihlásil zaměstnanec k pensijnímu pojištění, jest práv pozůstalým po zaměstnanci náhradou toho, co by byli obdrželi od pensijního ústavu, kdyby se byla přihláška stala podle předpisu (Sb. n. s. 11.031***).

*) Váž. o b. č. 8643 (rozh. z 24. I. 1929, R I 1037/28): Zaměstnanec nemůže se na zaměstnavateli domáhati pořadem práva určení, že byl k němu v poměru služebním, podléhající pensijnímu pojištění ve smyslu zákona o pensijním pojištění a že tudíž podléhal povinnosti pojistné s povinností zaměstnavatele přihlásiti ho k pensijnímu pojištění a že mu zaměstnavatel ručí za veškeré škodné následky z opominutí včasné a řádné přihlášky k pensijnímu pojištění.

**) Srov. k tomu rozh. nejv. soudu z 24. I. 1929, R I 1037/28, Váž. obč. 8643: Zaměstnanec nemůže se na zaměstnavateli domáhati pořadem práva určení, že byl k němu v poměru služebním, podléhající pensijnímu pojištění ve smyslu zákona o pensijním pojištění a že tudíž podléhal povinnosti pojistné s povinností zaměstnavatele přihlásiti ho k pensijnímu pojištění a že mu zaměstnavatel ručí za veškeré škodné následky z opominutí včasné a řádné přihlášky k pensijnímu pojištění.

***) Váž. o b. č. 11.136 (rozh. z 31. X. 1931, Rv II 30/31, v »Pracovním právu«, č. 311): Promlčení nároku zaměstnanec proti zaměstnavateli na náhradu škody, ani jím nebyl čas přihlášen k pensijnímu pojištění, počíná se teprve doručením výměru pensijního ústavu o vyměření pensijního důchodu.

Váž. o b. č. 11.031 (rozh. z 23. IX. 1931, R I 238/31, v »Pracovním právu« č. 310, 317): Zaměstnavatel, jenž nepřihlásil zaměstnanec k pensijnímu pojištění, jest práv pozůstalým po zaměstnanci náhradou toho, co by byli obdrželi od pensijního ústavu, kdyby se byla stala přihláška podle předpisu.

V souzeném případě jde o nárok na vdovské opatření (důchod) a výchovaci příspěvek podle § 14a), 17 zák. čís. 89/20 Sb. z. a n. a tyto ušlé příjmy musí žalovaná nahraditi žalujícími, avšak první soud mohl je přisouditi podle § 406 c. ř. s. jen, pokud byly splatny do dne vynesení rozsudku, t. j. do dne 17. května 1932. Výjimky druhé věty § 406 c. ř. s. nepřicházejí v úvahu, ježto požitky, o které jde, nejsou výživným, nýbrž jsou jako pense vůbec, i když mají sloužiti k výživě, úplatou za konané služby, které se zaměstnanci nebo jeho pozůstalým vyplácejí po rozvázání služebního poměru. Ten, kdo k poskytování těchto požitků byl by podle zákona o pensijním pojištění povinným, nemá výživovací povinnost (viz Sb. n. s. 9654*). Proto nebylo lze přisouditi tyto požitky pro dobu po vynesení rozsudku, jak se v § 406 c. ř. s. (v druhé větě) výjimkou stanoví jen pro výživné, a bylo tudíž zamítnouti pro tentokráte žalobu, pokud bylo v ní žádáno odsouzení žalované k placení požadovaných požitků také pro dobu po vynesení rozsudku prvního soudu (viz také Sb. n. s. 12.663*). Žádaly-li žalobkyně přisouzení požitků, o kteréž jde, bez jakéhokoliv omezení, nevádi ustanovení § 405 c. ř. s. tomu, aby jim byly tyto požitky přisouzeny, pokud již nastala jejich dospělost v čase vynesení rozsudku.

§ 5.

1167.

Smírem z doby před účinností zákona ze dne 14. července 1931, čís. 125 Sb. z. a n., o náhradě škody, způsobené zaměstnanci nesprávným přihlášením služného pensijnímu ústavu, nebyly narovnány i vyšší nároky zaměstnance podle zákona čís. 125/1931 Sb. z. a n. Rozh. nejv. soudu z 24. XI. 1934, Rv I 603/33, Váž. obč. 13.978.

§ 5.

1168.

Pojištěnce, jenž neuplatnil nárok na zvýšení dávek pensijních podle čl. I. § 177 a) zákona ze dne 14. července 1931, čís. 125 Sb. z. a n., stíhá spoluzavinění na škodu vzniklé tím, že ho zaměstnavatel včas k pojištění nepřihlásil a že jsou mu důsledkem toho vypláceny menší pensijní dávky. Rozh. nejv. soudu z 8. II. 1935, Rv II 1108/34, Váž. obč. 14.160, Sb. min. sprav. č. 111.

§ 5.

1169.

I. Přihlášení zaměstnance k povinnému pensijnímu pojištění je věcí řádné správy. Opomněl-li spoluvlastník (správce společné nemovitosti) je učiniti, stíhají následky toho všechny spoluvlastníky nemovitosti.

II. Zaměstnavatelé ručí rukou společnou a nerozdílnou za pojištění zaměstnance a za škodu, která mu vzejde z opominutí přihlášky. Rozh. nejv. soudu z 15. II. 1935, Rv I 1631/34, Váž. obč. 14.176.

*) Váž. obč. 9654 (rozh. z 15. II. 1930, Rv I 1163/29, v »Pracovním právu« č. 123): Zaopatřovací požitky podle zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 Sb. z. a n., nejsou výživným a nelze na ně použiti druhé věty § 406 c. ř. s.

Váž. o b č. 12.663 (roz. z 1. VI. 1933, Rv II 63/32): S hlediska § 406 c. ř. s. stačí, že dospělost zažalovaného nároku nastala po skončení ústního jednání podle § 193 c. ř. s., ale před vnesením rozsudku prvního soudu, jenž byl vydán písemně.

§ 5.

1170.

Ustanovením § 5, odst. 5 zákona o pensijním pojištění č. 26/1929 Sb. nebyla dotčena zásada vyslovená v § 1 tohoto zákona, že pojištění povinnost nastává v každém případě nastoupením služby. Nález nejv. spr. soudu z 21. XII. 1934, čís. 22.516, Boh. A 11622. Prejudikatura: Srv. Boh. A 532/20.*)

Zákon o pojištění soukromých zaměstnanců ve vyšších službách z 21. února 1929 č. 26 Sb., stejně jako dřívější zák. č. 89/20 Sb., resp. zák. č. 1/1907 ř. z. vybudován je na zásadě, že povinnost pojištění nastává ipso jure v tu chvíli, kdy pojištěnec vstupuje do zaměstnání pojišťovnou povinností zakládajícího. Zásada ta vyslovena jest v § 1 cit. zákona, jenž prohlašuje zaměstnance tam blíže uvedené za povinné pojištěním a za pojištěné podle toho kterého zákona pensijního. Je-li však již nastoupením zaměstnání založena pojištění povinnost zaměstnavatele, pak plyne z toho důsledek, že pojištění povinnost nastává ex lege nastoupením takového kvalifikovaného zaměstnání a nikoliv teprve přihláškou, byť by ovšem přihláška ta měla v jiných směrech určitý význam. Stanoví-li odst. 5 § 5 — zák. č. 89/20 má obdobně ustanovení v § 73, odst. 7 — že po vzniku pojištění případu jsou veškeré ohlášky neúčinné, leč že nastal pojištění případ ve lhůtě, stanovené pro podání ohlášky, nevyslovuje tím nikterak, že v takovém případě vůbec nevznikla pensijní pojištění povinnost zaměstnavatele, který konal služby, povinnost tu zakládající, nýbrž jen, že k takové přihlášce se nepojí důsledky jinak s přihláškou spojené, resp. že pro tyto důsledky jest opožděná přihláška neúčinná. Které to jsou, o tom jedná § 12 (o započítatelné příspěvkové době), který praví, že příspěvková doba se vypočítává od prvního dne měsíce, ve kterém pojištěnec vstoupil do zaměstnání, podléhajícího pojištění povinnosti, stala-li se přihláška (§ 5) alespoň jednou stranou včas, nehledíc k tomu, bylo-li pojištění za tuto dobu zapláceno. Zákonodárce rozlišuje tudíž mezi vznikem povinnosti pojištění, která nastává již nastoupením zaměstnání pojištěním podléhajícího a vznikem nároků z tohoto pojištění plynoucích, které se pojí na určitou příspěvkovou dobu, avšak jen v poslednějším případě přikládá termínu přihlášky význam, nehledíc ovšem k trestním následkům ohlášky včas nepodané.

Z toho plyne, že otázka včasnosti ohlášky bude mít význam jen tam, kde se jedná o uplatňování nároků z pensijního pojištění vyvozaných, nikoliv však tam, kde se jedná o otázku existence pensijní pojištění povinnosti.

§ 16.

1171.

Předpoklad § 5, odstavec třetí zákona č. 89/1920 Sb. z. a n., aby smrt nastala následkem podnikového úrazu, je splněn jen, byl-li usmrčený v době úrazu v zaměstnání, zakládajícím pojišťovací povinnost podle zákona o úrazovém pojištění, v podniku, podléhajícímu úrazové pojištění povinnosti podle tohoto zákona. Rozh. nejv. soudu z 23. XI. 1934, Rv I 1820/34, Váž. obč. 13971.

V § 5 (3) zák. čís. 89/1920 Sb. z. a n. jest při slovech »následkem podnikového úrazu« v závorce uveden § 5 zák. ze dne 28. prosince 1887, čís.

*) Boh. A 532 (nález z 29. IX. 1920 č. 9060): Ustanovením § 73 odst. 7 nov. k zák. o pens. pojištění nebyla dotčena zásada vyslovená v § 1 tohoto zákona, že poměr pojištění zakládá se v každém případě nastoupením služby.

1 z r. 1888 ř. z. v doslovu nařízení ze dne 21. srpna 1917, čís. 363 ř. z. Z toho plyne, že poškozený musel by v době úrazu býti v zaměstnání, zakládajícím pojišťovací povinnost podle zákona o úrazovém pojištění, v podniku, podléhajícím úrazové pojistné povinnosti podle tohoto zákona. Zavražděný manžel žalobkyně byl však lesním hajným u žalované strany, tedy nebyl zaměstnán v podniku podrobeném úrazové pojistné povinnosti a již proto způsob jeho smrti nelze považovati za podnikový úraz podle uvedeného § 5 zákona z 28. prosince 1887, čís. 1 z r. 1888 ř. zák. v doslovu nařízení čís. 363/1917 ř. z.

§ 17

1172.

Šafář není invalidním, může-li vykonávat činnost dozorců. Rozh. vrch. poj. soudu z 19. III. 1935, Cpo 1299/34-1.

Lékař-soudní znalec shledal invaliditu žalobce v tom, že žalobce následkem exacerpace osteomyelitického procesu levé paže není schopen touto paží vládnouti a musí ji šetřiti, aby proces se nezhoršoval a neprodlžoval, že nynější zánět pokračující nasvědčuje průběhu dvouletému, že jinak mimo tuto vadu levé ruky je celkový zdravotní stav dobrý, že žalobce může vykonávati levou rukou nějakou činnost jen na úkor svého zdravotního stavu, jinak ale že je způsobilý k činnosti, která nevyžaduje žádnou námahu levé ruky, a je způsobilý jen k dozorcí činnosti. Prvý soud žalobě vyhověl vycházející z toho, že žalobce byl přijat jako šafář výslovně s podmínkou, že se vyzná i v porodnictví dobytka, že činnost šafářova nepozůstává v pouhém dohledu, nýbrž že je nutno při vedení hospodářství v případě potřeby ručně sáhnouti k dílu a že stal-li se žalobce nezpůsobilým k výkonu dobytčího porodnictví, které vyžaduje nesporně námahy tělesné, i když je to jen menší část jeho stálého denního zaměstnání, je to přece součástí tak podstatná, že je nejen nezpůsobilým k tomuto výkonu, nýbrž stává se nezpůsobilým k zastávání své činnosti jako šafář vůbec. Vrchní pojišťovací soud vyhověl odvolání nositele pensijního pojištění v úvaze, že povoláním žalobcovým jest činnost šafářská, tedy v podstatě činnost dozorcí a dispoziční, nikoliv činnost manuální; žalobce sám připustil, že většinu času ztrávil dozorcí činností, kdežto zase žalovaná strana připustila správnost tvrzení žalobce, že do roka měl 30 případů telení. Žalobce může býti šafářem jinde, kde není potřebí výkonů dobytčího porodnictví ani manuální práce vůbec, může zastávati povolání jiné, obmezující se na dozorcí činnost a proto má odvolací soud za to, že žalobce není invalidní ve smyslu pensijního zákona, při čemž dlužno ještě poukázati k tomu, že podle soukromého posudku důvěrného lékaře žalované strany jest žalobce schopen k výkonu svého dosavadního povolání.

§ 17

1173.

Pouhá možnost zhoršení zdravotního stavu nezakládá sama o sobě invaliditu. (Rozh. vrch. poj. soudu z 2. X. 1934, Cpo 729/34-12.)

Možnost, že v budoucnu následkem nějaké hořečnaté nemoci nastane zhoršení zdravotního stavu žalobce, nečiní nyní již žalobce invalidním, zvláště když není ani jisto, že taková hořečnatá nemoc se dostaví a také ani to, že v případě, že by žalobce musil konati vyčerpávající tělesnou práci, by se jeho zdravotní stav zhoršil, nepřichází v úvahu, když žalobce byl posléze zaměstnán jako účetní v kanceláři.

§ 17

1174.

V případě, že operace je zvláště bolestivá nebo nebezpečná, nemůže pojištěnec trpěti újmu na svých právech proto, že nesouhlasí s operací. Usnes. vrch. poj. soudu z 4. VI. 1934, Cpo 602/33, »Právník« str. 328 (roč. 74).

Důvěrný lékař nositele pensijního pojištění ve své lékařské zprávě podal posudek, že žalobce jest asi na dobu jednoho roku dočasně úplně nezpůsobilý ke svému povolání a že chorobu jeho lze zlepšiti, snad i vyléčiti radikální operací, ke které žalobce nechce svoliti. Soudní znalec vyslovil, že, jelikož stav choroby jest vleklý a celkem klidný a choroba jest operací vylečitelná, nelze žalobce pokládati za invalidního podle § 17 pensijního zákona, nevyjádřil však určitě, zdali žalobce jest nyní způsobilý k vykonávání svého povolání nebo přiměřeného povolání a zdali v záporném případě znalec neuznává invaliditu pouze proto, poněvadž choroba operací jest vylečitelná.

Pojišťovací soud žalobu zamítl. Vrchní pojišťovací soud vyhověl odvolání žalující strany, zrušil rozsudek soudu první stolice a přikázal mu opětovně projednání sporu z těchto důvodů:

Úkolem lékařského znalce jest, aby se stanoviska lékařské vědy posoudil tělesné a duševní vady pojištěnce, a náleží soudu, aby na základě tohoto posudku učinil právně závěr, zdali tu jest invalidita ve smyslu § 17 pensijního zákona. Lze-li chorobu způsobující neschopnost k povolání vyléčiti operací, záleží na tom, zdali to jest operace zvláště bolestivá nebo nebezpečná. V tomto případě nemůže pojištěnec trpěti újmu na svých právech proto, že nesouhlasí s operací. Byl proto rozsudek pojišťovacího soudu zrušen a věc vrácena tomuto soudu, aby řízení doplnil a znovu rozhodl.

§ 19.

1175.

Je-li pojištěnec v době vynesení rozsudku pojišťovacího soudu invalidním, avšak nelze-li vůbec zjistiti, kdy nastala jeho nezpůsobilost výkonu povolání, počíná požitkem důchodu invalidního dnem ohlášení nároku. Rozh. vrch. poj. soudu z 20. XI. 1934, Cpo 851/34.

Podle § 145 pens. zák. na řízení u pojišťovacího soudu jest užití obdobně ustanovení civilního řádu soudního o řízení u okresních soudů. Řízení před soudy pojišťovacími o žalobách proti výměrům nositelů pojištění, jimiž rozhodnuto bylo o nárocích pojištěnců, nemá tudíž ráz řízení před soudem odvolacím. I pro řízení před soudy pojišťovacími platí proto zásada zakládající se na ustanovení § 406 c. ř. s., že o žalovaném nároku dlužno rozhodnouti podle skutkového stavu v době vynesení rozsudku první stolice.

Podle § 19, odst. 1 pens. zák. požitek invalidního důchodu počíná dnem ztráty způsobilosti k výkonu povolání. Bylo-li zjištěno, že v den vnesení napadeného rozsudku žalobce byl invalidní, nesměl první soud žalobu zamítnouti, nýbrž musel obírat se otázkou, kdy nastala invalidita. Z posudku jmenovaného lékařského znalce není zřejmo, zdali lze vzíti za prokázáno, že žalobce v době ohlášení nároku nebyl invalidní. Pouze v tomto případě měl by nárok na důchod invalidní teprve od doby pozdější, totiž, kdy nastala jeho invalidita. Je-li zjištěno, že žalobce nyní jest invalidní, avšak nelze-li vůbec zjistiti, kdy nastala jeho nezpůsobilost k výkonu povolání, počíná podle § 19, odst. 1 pens. zák. požitkem důchodu invalidního dnem ohlášení nároku.

Bylo-li manželství rozloženo před 1. lednem 1929 z viny obou manželů a zemřel-li pojištěnec před tímto datem, není nárok na vdovský důchod. (Rozh. vrch. poj. soudu z 14. II. 1935, Cpo 1498/34-1.)

Prvý soud zamítl žalobu na základě ustanovení § 26, č. 5. pens. zák. vzhledem k tomu, že manželství žalobkyně s Františkem N., který zemřel dne 20. XI. 1925, bylo rozloženo z viny obou manželů rozsudkem krajského soudu v Mostě ze dne 19. XII. 1924, č. j. CKIa 287/24-7. Smrt pojištěnce i rozložení manželství též z viny žalobkyně stalo se před 1. lednem 1929, kdy vešel v platnost zákon č. 26/1929.

Odvolatelka opírá svůj nárok o ustanovení § 26, č. 6 a 177, odst. 5. pens. zák. a k podpoře svého stanoviska odvolává se na ustanovení § 27 pens. zák., ježto prý mluví též o manželství rozloženém z viny obou stran.

Podle § 177, odst. 5. pens. zák. vdovám, které neměly za platnosti starého zákona nároku na vdovský důchod, ale měly by jej, kdyby byl pojištěnec zemřel teprve po vstupu tohoto zákona v účinnost, jest přiznati a vyměřiti vdovský důchod podle ustanovení tohoto zákona ode dne jeho vstupu v účinnost.

Podle § 26, č. 5. pens. zák. pak nemá žalobkyně nároku na vdovský důchod podle zákona č. 26/1929, neboť je nesporné, že manželství její bylo rozloženo z viny obou manželů. Na ustanovení § 26, č. 6. pens. zák. se žalobkyně nemůže odvolávat, neboť odstavec tento obsahuje jen další důvod vyloučení nároku na důchod vdovský, takže z něho nelze a contrario dovodovati oproti ustanovení předešlého odstavce č. 5. téhož § nějaký pozitivní nárok na důchod vdovský.

Znění § 27 pens. zák. pak rovněž mluví proti stanovisku odvolatelky a nikoliv pro ni, neboť i tam mluví se o nároku na důchod vdovský, jen když manželství nebylo rozloženo z viny obou manželů, čili spolovina manželky na rozluce rovněž vylučuje nárok na důchod vdovský jako v případě § 26, č. 5. pens. zák.

Rozhodnutí soudů nižších stolic.

Úmluva podle § 104 j. n. je v pracovních sporech vyloučena. (Usnesení prac. soudu v Olomouci z 4. XII. 1935 Cpr 267/35; krajského soudu v Olomouci z 28. XII. Opr 49/35.)

Žalobce podrobil se služební smlouvou pro eventuelní spory příslušnému soudu v Praze, kde žalovaná firma má svůj obecný soud. Žaloba byla podána u pracovního soudu v Olomouci, kde byla placena mzda. Pracovní soud žalobu odmítl pro místní nepřislusnost jsa názoru, že žalobce mohl vykonati volbu podle § 3 zák. č. 131/31 již před zahájením sporu. Rekursní soud zamítl námitku místní nepřislusnosti. Důvody: Napadeným usnesením vyhověl první soud námitce místní nepřislusnosti pracovního soudu a žalobu odmítl. Proti tomu si právem stěžuje žalobce. Příslusnost § 3 zák. č. 131/31 je sice příslusností na výběr danou, ale pouze v rámci tohoto zákonitěho ustanovení. Právo volby přísluší tu žalobci, zaměstnanci. Kdyby měla platiti prorogace podle § 104 j. n., kterou uplatňuje žalovaná strana, t. j. firma-zaměstnavatel, na základě služební smlouvy, bylo by zmařeno právo volby žalobce, propůjčené mu výslovně § 3 cit. zákona. Toto zákonitě ustanovení směřuje zřejmě k ochraně

Provisní pojištění

1177.

I. Otázka, zda zaměstnanci stavitelské firmy, zaměstnaní přechodně u majitele dolu nakládáním uhlí, podléhají důchodovému pojištění hornického či podle zákona č. 221/1924, není prejudiciální otázkou, kterou má řešiti politický úřad, nýbrž jest otázkou, kterou má autorativně řešiti úřad báňský.

II. Nakládání uhlí ze skládky dolu do elevátoru je činností s provozem hor přímo souvisící, která zakládá povinné pojištění podle zákona č. 242/1922 Sb. z. a n. Nál. nejv. spr. soudu z 15. XI. 1935, č. 16.613/35, Sociální revue č. 12/1935.

Úrazové pojištění

1178.

Jde o věc prázdninovou (§ 224, čís. 7, nový doslov, c. ř. s.), domáhá-li se zaměstnanec na zaměstnavateli náhrady škody proto, že ho přihlásil u úrazové pojišťovny nižším výdělkem než skutečným, takže mu byl vyměřen úrazový důchod nižší, než by se mu dostalo při řádném přihlášení. Rozh. nejv. soudu z 29. III. 1935, Rv I 2151/33, Váž. obč. 14.278.

Léčebný fond

1179.

I. Organům Léčebného fondu veřejných zaměstnanců, pokud obstarávají úkony veřejné správy sociální přikázané jim zákonem č. 221/1925 Sb., nelze v této jejich funkci upírati právní povahu orgánů správy státní ve smyslu § 2 zákona o správním soudě.

II. Rozhodování o pojistné povinnosti přísluší v první stolici okresnímu sboru a ve druhé stolici ústřednímu výboru. Nál. nejv. spr. soudu z 12. III. 1935, č. 12.364/32, Boh. A 11.786.*)

zaměstnance a nelze ho obcházeti prorogací, třeba v rámci § 3 zák. o prac. soudech. Tuto zásadu sleduje zřejmě také nejvyšší soud v nálezu č. 12.948 Vážný.

Výnosu ministerstva spravedlnosti ze dne 20. VII. 1935 č. 37.556/35 nelze použití ani pro kladné, ani pro záporné vyřízení rekursu, jak ostatně správně vystihl již pracovní soud, ježto jde o prorogaci v rámci § 3 cit. zákona a nejde o smluvené forum jiného pracovního soudu než místně příslušného. Citovaný zákon se vůbec nikde nedovolává jurisdikční normy jako podpůrné platící pro spory pracovní, nýbrž odvolává se pouze v § 19 na předpisy o řízení před okresními soudy ve věcech sporných.
Dr. Tauber a dr. Mayer, Olomouc.

Prorogace jest v pracovních sporech vyloučena i v mezích § 3 zák. o pracovních soudech. Rozh.

*) Boh. A 8826 (nál. z 18. X. 1930, č. 15.979): Rozhodovati s konečnou platností o nemocenské pojistné povinnosti veřejných zaměstnanců podle zák. č. 221/25 přísluší ústřednímu sboru Léčebného fondu. — II. Výrok takový jest rozhodnutím úřadu správního podle § 2, odst. 1 zák. o ss.

oddělení okr. soudu pro pracovní spory v Litoměřicích z 1. X. 1935, Cpr 81/35-4, krajského soudu v Litoměřicích z 29. XI. 1935, Opr 97/35-9.

První soud vyhověl žalovanou stranou při I. roku vznesené námitce místní nepřislušnosti soudu proto, že podle smluv příl. 2 cop. a 3 cop., jejichž pravost byla uznána, obě strany se podrobily pro veškeré spory, které by z těchto smluv vzešly, výlučně příslušnosti pracovního soudu ve Zlíně. Tato úmluva není prý prorogací, poněvadž i pracovní soud ve Zlíně je podle § 3 zák. o prac. soudech místně příslušným pro řešení sporu a není příčiny, proč by žalobce nemohl vykonati volbu jemu podle § 3 zák. příslušející již při uzavírání smlouvy pracovní. Ježto žalobce volil již jeden ze soudů pro řešení sporu příslušných, nemůže nyní již volbu vykonávat, poněvadž je na volbu jednou učiněnou vázán.

Avšak rekursní soud nechce souhlasiti s tímto názorem prvního soudu.

Jde v daném případě o otázku, zda je možná prorogace v mezích ustanovení § 3 zák. o prac. soudech. Tuto otázku je zodpověděti záporně.

Neboť zákon o prac. soudech je lex specialis a všechny dispositivní úkony jsou vyloučeny a proto je také vyloučeno vzdání se soudiště, které zaměstnanci samému sluší zvoliti. Názor prvního soudu, že tu nejde o prorogaci, není správným, neboť se jedná o prorogaci v mezích § 3 cit. zák., poněvadž strany se dohodly, aby pro všechny spory, které by z pracovní smlouvy vzešly, byl příslušným pracovní soud ve Zlíně a vyloučily a priori právo volby žalobcovy.

Nejvyšší soud neuznává u pracovních soudů ani delegace, tím méně lze připustiti dohody i pouze v mezích § 3 zák. o prac. soudech, jelikož by to znamenalo zásah do práva žalobcovy volby a maření účelu zákona, jenž chtěl žalobci usnadniti přístupnost soudu.

JUDr. Josef Kotrlý, Náchod.

Poznámky.

JAN HRABÁNEK:

Připustnost tělesných prohlídek v továrnách.

Ve 12. č. »Pracovního práva« psal dr. R. Traub o připustnosti tělesných prohlídek v továrnách; sebral v článku hodné literatury, ale problém připustnosti či nepřipustnosti tělesných prohlídek v celé šíři neprobíral.

Základní norma, která tu přichází v úvahu, je § 107 ústavní listiny, který stanoví: »Svoboda osobní se zaručuje. Podrobnosti upravuje zákon jako součást této ústavní listiny. — Omezení neb odnětí osobní svobody je možné jen na základě zákona. Rovněž jen na základě zákona může veřejná moc od občana požadovati osobních výkonů.«

Ústavní zákon, o němž se zmiňuje druhá věta, totiž zákon č. 293/20, pojednává pouze o prohlídkách domovních, nikoli o prohlídkách osobních. Přichází tedy v úvahu odst. 2., kde se mluví o jiných zákonech. Takovým zákonem je trestní řád, zákon č. 119/1873 ř. z.

O prohlídkách domu a osob pojednává § 139 a další. V § 139, odst. 1., mluví se o prohlídce místností, ale stanoví se tu podmínka, že tu musí býti důvodné podezření. Tato podmínka jest obsažena i v odst. 2., který zní: »Proti osobám, u nichž je velmi pravděpodobné, že mají takové předměty (významné pro vyšetřování) nebo které jsou v podezření ze zločinu nebo přečinu, nebo jsou jinak špatné pověsti, může se předsevzítí také prohledávání jejich osoby a jejich šatstva.« — Ono důvodné podezření je spatřovati ve slovech: »u nichž je velmi pravděpodobné« a »jsou-li jinak špatné pověsti«. Souvislost odstavce 1. s odstavcem 2. je spatřovati ve slovech »může se předsevzítí tak é«, čímž se myslí při domovní prohlídce.

A tu podle § 140 je prohledávání vázáno na podmínku, že se provede předchozí výslech a na neuposlechnutí výzvy k dobrovolnému vydání předmětů, jež se hledají. Jen při osobách špatné pověsti lze od předběžného výslechu upustit.

Každá prohlídka, ať domovní či osobní, může býti provedena jenom orgány soudními nebo státními orgány bezpečnostními, zpravidla jen na základě soudcovského rozkazu, opatřeného důvody. Jenom při nebez-

pečí průtahu mohou soudní nebo bezpečnostní úředníci naříditi prohlídku bez soudcovského písemného rozkazu, avšak jsou povinni vykázati se písemným zmocněním, které musí osobě ukázati. I v tomto případě musí se do 24 hodin osobě doručiti osvědčení o vykonané prohlídce a jejich důvodech.

Prohlídka má se vykonat nenápadně a má se šetřiti pověst prohledávané osoby; musí se dít před svědky a musí se o ní sepsati protokol.

Vše, co se v trestních řádech stanoví o osobních prohlídkách, nehodí se ovšem na prohlídky zaměstnanců v továrnách, jež provádí buď továrník sám nebo jeho vrátný, či jiný jeho zřízenec.

Zaměstnanec v továrně nemusí se dáti tělesně prohlížet výše uvedenými osobami, a to ani v případě, kdyby ve smlouvě individuální či kolektivní, nebo v pracovním řádu bylo ustanoveno, že se každý takové prohlídce podrobí.

Ústavního práva občanského, v tomto případě svobody osobní, nemůže se nikdo platně vzdát, zejména když by ujednání bylo protiprávní.

Zákon o útisku č. 309/21 totiž pod trestem zaskazuje pohružku újmou na výdělku, když někdo bezprávně chce na někóm vynutit, aby něco snášel (v tomto případě osobní prohlídku).

Protiprávnost je v tom, že ústavní listina garantuje nedotknutelnost osobní svobody, z níž výjimky stanoví jen zákon, jak je vpředu uvedeno.

Zaměstnavatel, který by zaměstnanci, který by se nechtěl dát prohlížet, pohrozil propuštěním, tedy újmou na výdělku, dopouštěl by se přestupku. Okamžité propuštění z uvedeného důvodu bylo by neodůvodněné a zaměstnanec mohl by žalovat u pracovního soudu na zaplacení lhůty výpovědní. Zaměstnavatel nemohl by namítati, že zaměstnanec smlouvou se svobody osobní vzdal nebo že s prohlídkou podepsáním pracovního řádu souhlasil.

Prohlídky (osobní) zaměstnanců lze prováděti jen se svolením soudu nebo úřadu bezpečnostního orgány těchto úřadů a za podmínek v přede uvedených, když totiž je tu důvodné podezření nebo jde-li o osobu, která má špatnou pověst, a to jen na písemný rozkaz soudní nebo vykáže-li se bezpečnostní orgán písemným zmocněním.

Vychází 20. každého měsíce. — Předplatné ročně Kč 20.—, s přílohou »Archiv pracovního a sociálně pojišťovacího práva« ročně Kč 32.—, pro předplatitele časopisu »Odborové sdružení československé« Kč 12.—, s přílohou »Archiv pracovního a sociálně pojišťovacího práva« Kč 18.—, nebo doplatek úměrný zvýšenému rozsahu. — Redakce, správa a výpravna v Praze I., Na Perštýně 11. — Majitel: Odborové sdružení československé. — Vydavatel a odpovědný redaktor Rudolf Tayerle. — Řídící redaktor Jaromír Hlaváček. — Tiskem Lidové knihtiskárny A. Němec a spol., Praha II., Hyberská ul. 7.

Novinová sazba povolena řed. pošt a telegr. 208.987-VII.-1927. Podací úřad Praha 25.